౧౫। సాధ్యా॥ ప్రా॥ శ్రీలక్ష్మీనృసింహాయ నమః ॥ ఉపోద్ఘాతదర్శనోద్ధారణం గ్రంథ తయం వ్యాప్తిత్వాదినత్వాదిత్యవిదూషణసాధారణం లక్షణం యుక్తం స్వప్రత్యక్షలం వం
స్వభావవాచ్యపదం చేల వాక్యప్రమాదయితి జ్ఞానద్వయం యథా సవిశాల మహానసం తత్స్వభావ వవతి [illegible] మహానసవృత్తిధూమాదం ఇతి నిష్ఠయం కాల
మహానసవృత్తిధూమాది అవ్యాప్తిః ఉతో వృత్తిబలవిశేషపక్షవ్యాప్తిజ్ఞానవిషయత్వబలవత్త్వదత్ [illegible] నిష్ఠయం సవిశేషం ధిత్యయం తాదృశజ్ఞాన
ద్వయం న విశేష్య లక్షణం వృత్తిత్వవిశిష్టమహానసవృత్తిధూమాది విషయతాపరామర్శస్య తాత్పర్య అతస్తాదృశవిశిష్టపరామర్శనిరూపిత బలవత్త్వదపర్యా
౧ ప్తివిషయత్వం తావిరహాసంభవమహానసవృత్తిధూమాదిసత్త్వాదూషకః ప్రమేయత్వబలసామ్యప్రమేయవహ్నిమాన్ బలం విశేషవత్త్వం స్వభావవాన్ ప్రమేయం చేత
బ౦ ప్రమేయవృత్తిత్వజ్ఞానద్వయం సవ్యాప్తిజ్ఞాన [illegible] ప్రతియోగితయం తద్విషయం యథా తత్ప్రమేయవృత్తిబలత్వవ్యాప్తిః బలం వం స్వభావవాచ్యపదం చే
లం చ ప్రమేయం బల వత్ [illegible] దవృత్తిత్వజ్ఞానసవిశేషపక్షవిశిష్టసాధ్యవత్తాజ్ఞానప్రతి [illegible] ధర్మితయం తాదృశవిదినప్రమేయం బలవత్త్వదవృత్తి త
బలసామ్యప్రమేయం తత్త్వయం తద్వృత్తివిషయతాయాః తద్వృత్తిప్రమేయవృత్తిబలసత్త్వతాదృశజ్ఞానద్వయం యథా సవిశాల వ్యాప్తిజ్ఞానప్రతిబం
ధకీభూతజ్ఞానద్వయం సత్త్వాచ ప్రమేయవృత్తిబలవ్యాప్తిరతః పరామర్శనిరూపిత విశేషః తథా చ తాదృశవిశిష్టపరామర్శవిషయతావిరహాసంప్రమేయవృత్తిబల
త్వం ద్విగుణవిశేష సత్త్వాత్ లక్షణసంగతిః ఏకదేశేతి వ్యాప్తిధారణాయం చ తదవంతత్ప్రమేయం వం స్వభావవాన్ ధూమవం స్వప్రమేయవృత్తిరితి జ్ఞానద్వ

క్షణ శత్వ

యాన్నధికరణాన్వృత్తిత్వవిశిష్టతాదృశవిశిష్టపర్యాప్తవిషయతా విరహవత్త్వేన [illegible] ఇతి ఏవం క్రమేణ విశిష్టానాం ఆశ్రయపదార్థానాం తద్విషయతావి
రహవత్త్వేన తత్తాదృశతాదృశవిరహాణాం నిరూపణీయత్వం [illegible] మహానసవృత్తిధూమే అవ్యాప్తిర్నిరస్తా ఏవం మహానసం సంసర్గాభావవదితి [illegible] నిష్ఠ
యవిశిష్టస్యైవ మహానససంసర్గాభావ ఇతి నిశ్చయవిశిష్టస్యాపి జ్ఞానస్య ప్రతిబంధకతయా యాదృశయాదృశపదేన మహానససంసర్గాభావ ఇతి అన్యథా
జ్ఞానముపాదాయ తాదృశజ్ఞానవిశిష్టమహానసవృత్తిత్వవిశిష్టధూమవిషయకత్వాగాధికరణాన్యూనవృత్తిత్వవిశిష్టమహానసవృత్తిత్వావిశిష్టధూ
మ [illegible] వృత్తిత్వపర్యాప్తవిషయతా యా మహానస [illegible] సంసర్గాభావవన్మహానసవృత్తిధూమం ఇతి జ్ఞానకాలీనమహానస
వృత్తిధూమత్వసత్త్వాత్ అనపాయాదృశయాదృశనిష్ఠ [illegible] విశిష్టయాదృశవిశిష్టవిషయత్వజ్ఞానం ప్ర [illegible] దకతాదృశతాదృశనిష్ఠయవిశిష్ట వశ
తాదృశజ్ఞానానాం నధికరణాన్యూనవృత్తిత్వవిశిష్టపర్యాప్తవిషయతావత్త్వం నిరూపణీయం మహానసే వహ్న్యభావ మహానసం సంసర్గాభావవత్ మహా
తాదృశ సవృత్తిధూమవాన్ ఇతి జ్ఞానత్వాయత్నధికరణాన్యూనవృత్తిత్వావిశిష్టపర్యాప్తవిషయతా యాదృశజ్ఞానత్వయుక్త [illegible] మహానసవృత్తిధూమసత్త్వాదితి
స్వైరం మహానసే సంసర్గాభావవత్ మహానసం సంసర్గాభావవదితి నిర్ణయత్వేన సప్రతిబంధకతా [illegible] జ్ఞానవిభిన్నరూపేణ నిరూపణీయం
తు మహానసవిషయతా నిరూపితసంసర్గాభావవిషయతా [illegible] తనిశ్చయత్వాదినా [illegible] యాదృశజ్ఞానత్వస్య

సాధ్య॥ క్రియా॥ యాదృశరూపావచ్ఛిన్ననిష్ఠయతా ఇతరభిన్నతయా లిఙ్గప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకతావచ్ఛేదకభూతతాదృశరూపస్యైవ ధర్మవత్తయా మహా
నసంబన్ధాభావవత్ మహానసవృత్తిధూమవాన్ ఇతి జ్ఞానస్య ప్రతిబంధకతా మహానసీయ వహ్న్యభావవత్ ఇతి నిశ్చయం ప్రతి తాదృశజ్ఞానం గతరూపావచ్ఛిన్న
జ్ఞానవిశిష్టజ్ఞానాదికరణతావ్యాప్తిమాన్ వ్యాప్యవ్యాప్యంతం యత్తు గతరూపేణ ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వాన్నిర్వాహేపి యాదృశవిశిష్టవిషయ ౨
కనిష్ఠం యన్ యాదృశయాదృశరూపావచ్ఛిన్ననిష్ఠయవిశిష్టత్వేన ప్రతిబంధకత్వం తావదన్యతమరూపావచ్ఛిన్ననిష్ఠయవిశిష్టతాదృశజ్ఞా
౧ నాదికరణజ్ఞానవృత్తిత్వవిశిష్టతాదృశతాదృశవిశిష్టపర్యాప్తవిషయతావిరహాన్ సన్నివేశతావత్ మహానసీయ వహ్న్యభావవత్ మహానసంబన్ధా
భావవదితి జ్ఞానీయాతిశేష్టతాజ్ఞానాభావాన్ విశిష్టసన్ మహానసవృత్తిధూమవాన్ ఇతి జ్ఞానస్య అధికరణజ్ఞానాతాదృశజ్ఞానన్ తద్రూపావచ్ఛిన్ననిష్ఠయ
విశిష్టజ్ఞానాదికరణత్వవిరహాత్ [illegible] పురుషాంతరీయ తాదృశజ్ఞానద్వయకాలీనతత్పురుషీయ మహానసవృత్తిధూమవాన్ ఇతి జ్ఞానకాలీ
పి తత్తద్గ్రాసవితాదృశజ్ఞానవిశిష్టజ్ఞానాదికరణత్వేన అనధికరణజ్ఞానవృత్తిత్వవిశిష్టపర్యాప్తవిషయతావిరహాన్ సత్త్వాదితి వ్యాప్తిః [illegible] తత్తద్వ్య
క్తి హేవచ్ఛేదకతాదృశజ్ఞానద్వయసత్త్వే ప్రత్యభావదశాయాం తత్ర నిరస్తాతి [illegible] తథా తాదృశజ్ఞానద్వయకాలీనం తత్తత్పురుషీయాత్ అవచ్ఛేదకతదభా
వసత్త్వాత్ [illegible] ని తత్త్వదోషిణాదిలక్షణగమనాయోగాత్ అన్యావచ్ఛిన్నతద్వ్యక్తిదానీంకాలీనతాదృశజ్ఞానాభావసన్నివేశ [illegible] తత్ ౩

~~అనతిప్రసంగప్రయోజకలక్షణావచ్ఛేదకత్వానిష్టిత్వవిశిష్టతత్ప్రయోజ్యత్వరూపస్య [illegible]~~ ॥ న చ తత్ద
భావసంబంధేనాత్వవిశిష్టత్వం వహ్నిరూపాం తత్రంప్రతి తత్సంబంధేన తత్రయోగాం అసావేకపదాంతం న హి దానం తాల వేదాషపుకుంషవిద్యాపభాం ధర్మపదసమభి
వ్యాహృతత్రయోగేషుపదస్య వ్యవహారవిషయియాంధ్రా తస్య రూపనిరూపణం తాదృశప్రయోగేషుపద వ్యవహారవిషయత్వం వా లక్షణతావచ్ఛేదకీభూతవిల
క్షణం పరవిందవింతి। యంబంధేతత్ఖాత్ర్యసంబంధాది నిరతప్రయోగేషు తత్రైన తాదృశవ్యవహారగోచరత్వేన తత్తావదాకారసాధ్యసంగతేః తాదృశవ్యవహారవిష
యత్వరూపలక్షణతావచ్ఛేదకస్య సంబంధాదిసాధారణ్యే తథైవ తత్తాదాత్మ్యసాధారణ్యలక్షణాస్యాపత్తి వ్యాప్తిప్రసంగాత్॥ తత్ర తత్త్వజ్ఞానతత్పదశక్యానాం విం
యోధర్మపదసమభివ్యాహృతప్రయోగేషుపదవ్యవహారవిషయస్వరూపనిరూపణం వా తాదృశవ్యవహారవిషయత్వం లక్షణతావచ్ఛేదకీభూతవిలక్షణం
ప్రాంచ ఇతి వక్తవ్యం తస్య పురుషాం తత్సంబంధేనద్వయం కాలవిత్ర్యాప్తేకాలత్వం చ తాదాత్మ్యసంబంధాప్తిప్రసంగాత్ పుంసాం చ తపురుషాణాం తా
దృశజ్ఞానద్వయసంబంధిన్యప్రాం సర్వదా ప్రయోగేషు తావత్ తాదృశపదార్థేషు తత్ప్రయోగేషు తావత్సంగతేః యదిచ సర్వదా తు మసంబన్ధత్వేనాం భావాత్॥ తత్ర
లతాదృశపదార్థో నాస్తి తద్దేవ తత్సంబంధిని తత్ప్రయోగేషు త్వం ఇతి విభావనీయమ్॥ తదా అయోగానాం ఇదం ధూమం భావవత్॥ అయోగానాం వృత్తిర్నిరూపిత తత్ర
నసంబంధమాత్రేణ తత్రయోగానాం సర్వసంబంధిత్వే నిరత్వేన అయోగానాం వృత్తిత్వం న్ననిరతప్రయోగపత్త్యాపత్తిర్దుర్వారేతి వస్తుతస్తు తిరస్కారాం సర్వదా తా
తాదృశజ్ఞానసత్త్వే వని తత్ప్రయోగేషు తాప్రయోగ్యత్వంబోధాదిజ్ఞానసంబంధసర్వదా అనభిజ్ఞపురుషప్రయుక్తతాదృశప్రయోగేషు తావ

సాధా॥ ప్రో॥ తావ్యాప్తిః యదిసర్వసాధ్యాభావసమానాధికరణం నని తద్భేదో వ్యాప్తౌ ప్రతియోగికం కించిత్ ప్రతిబంధకతానతిరిక్తవృత్తివిషయతాకత్వప్రతిబంధకతాంతి
రిక్త, వృత్తివిషయతాకత్వావచ్ఛిన్నతద్భేదో వ్యాప్తిర్నిర్ధూమవహ్నిమత్ప్రాచర్యాపపత్తిరితి విభావనీయతదాన్యస్తు కథంచిత్సాధ్యాప్తిసంభవః కాలవిశే
షపురుషవిశిష్టఘటాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నవహ్నిసామానాధికరణ్యస్య తాదృశవిశిష్టపురుషాభావవత్త్వసంభవేన యద్రూపావచ్ఛిన్నవిషయతాకత్వ
సాధ్యం ప్రతిబంధకతానతిరిక్తవృత్తిరూపావచ్ఛిన్నత్వప్రవేశేన లక్షణసమన్వయః తద్వ్యాధికరణస్య ధ్రువత్వాపత్తిశంకాయాం తద్వ్యతిరేకాయవిరహాం బ
తావిశిష్టప్రకృష్టప్రతియోగిత్వసమానాధికరణసంగతత్వాపత్తిః అన్యథాదాయత్వేనైకస్యాపి పురుషస్య తాదృశాభావవిశిష్టత్వానంగీకారే తత్త్వగా
2 వచ్ఛిన్నతాదృశవిరహవిశిష్టాభావవృత్తిపూర్వోక్తానావచ్ఛిన్నత్వసంబంధేన తయా అభావప్రయోజకత్వం ధూమాభావవత్యభావప్రయోజకత్వ
వృత్తిత్వం నిత్యత్వాన్వయ సంబంధగత్వం నారాయణానాంసావృత్తిత్వయా తాదృశవిశిష్టపదేన అభావప్రయోజకవృత్తిత్వంస్యాద్యగ్రహణేన తాదృశాభావ
విశిష్టాభావాధికరణత్వేనాప్రసిద్ధ్యాం తాదృశవిశిష్టపదేనాప్రసిద్ధ్యగ్రహణేతత్త్వరాప్తివిషయతావిరహస్య అభావప్రయోజకవృత్తిత్వం స్వాసర్వథా
సత్త్వనచేతత్సాపితదా తాదృశవిరహాప్తిరిష్టాపత్తిం వినాగతపంచకాంభావాత్ [illegible] కాలవిశేషఘటాభావపదాసమభివ్యాహారస్త్వత్ర ప్రయో
గాధికరణకాలావచ్ఛిన్నత్వం తాదృశవిరహవిశిష్టాభావసత్త్వప్రకృతబాధితోపి తదాన్వితాదృశవిరహాపత్తిరితి [illegible] భావ్యం అత్రేదం ప్రయోజ్యప

ధానుపస్థితస్య భానా ప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వాసంభవాత్ ॥ ఘటాభావత్వం ఖండాభిధేయ ఘటత్వయోః సమనియతాభావలాం ద్రిపఖ్యాసత ఇతి స్వరూపసంబంధా
దినిష్ఠతావృత్తివిశిష్టసంబంధావృత్తిత్వప్రతియోగితాకాలవిశిష్టావచ్ఛిన్నతాప్రతియోగితావృత్తిసామాన్యసంబంధావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకాభావాభావసాధ్యకేష్ట తాదృశసంబంధేన వ్యాపక
ష్ఠత్వతాదృశకాలావచ్ఛిన్నతాపేక్షయా ఘటితతాదృశబుద్ధిత్వస్య వ్యాపకతావచ్ఛేదకతాదశాయామితి తదవగాహి బుద్ధిరవిషయత్వ ఇతి వాచ్యం బాధాదివ
త్తతాత్పర్యవిషయీభూతపదస్య మధ్యే వ్యాపకస్య తాదృశసాధ్యతాత్పర్యప్రతియోగిత్వప్రతియోగిత్వస్యాబాధ్యత్వాభావాదర్శనేవిషయీభూతాదృశతాయాం వితితాత్పర్యవిషయత్వా
యుక్తకాలవిశిష్టావచ్ఛిన్నతావగాహిబోధవిషయతాభావాదాపత్తిరితి వాచ్యం తాదృశపదార్థస్య నిరుక్తాభావాదితాత్పర్యవిషయతావృత్తిత్వ యత్ర వ్యాపకసంబంధా
వచ్ఛేదకసంబంధాభావవత్ స్వరూపసంబంధసామానాధికరణ్యప్రతియోగితావచ్ఛేదకత్వయత్రేష్ట ఇతి వాచ్యం సర్వత్రైవ సామాన్యోపపత్తిః కించకాలవిశి
ష్టావచ్ఛిన్నత్వావిరహేణ తద్విశేషణవిశిష్టస్య వచ్ఛిన్నాభావాదితి ప్రతియోగిపదస్య మధ్యే వ్యాపకత్వలఎవభావనసంబంధస్య తుయోగాయోగ వక్తుంశక్యతాదృశనిష్ఠా
తద్విశేషణానిరుక్తసంబంధతత్త్వబోధకతాత్పర్యవిషయస్య మధ్యే వ్యాపకత్వలతాదృశతాదృశప్రతిబంధకతాధికరణ తత్ప్రతిబంధకతాశ్రయసంసర్గఘటకతయాభానసం
వక్తుం శక్యత్వేన స్యాముపలంబనాసంభవాత్ తదవ్యాపకత్వనిరవకాశత్వ యుక్తమపి ॥ తత్తత్కాలావచ్ఛిన్నతావగాహిత్వస్య కాలావచ్ఛేదకతాదృశతాని
వేశేనాభావస్య మధ్యే వ్యాపకత్వసంబంధసంసర్గతాభానాపత్తేః తస్మాత్తత్పక్షేతత్తాని స్వకాలావచ్ఛిన్నాభావపదస్య మధ్యే వ్యాపకతత్తత్కాలతత్పురుషపక్షే .

శ౹సా॥ శ్లో॥ ఘటపటరససంబన్ధాభావ[illegible]ద్రూపఘటపటరససంబన్ధాభావత్వద్రూపఘటపటరససంబన్ధాభావవ్యవహారవిషయతారూపం నిరూపకత్వాద్యవ్యవహారవిషయత్వం లక్ష్యతావ
చ్ఛేదకీభూతధర్మలక్షణమిదముచ్యత ఇతి వాచ్యం నచ వాద్యా ద్రిష్టా ద్యవ్యవహారగ్రాహకత్వస్య లక్ష్యతావచ్ఛేదకసంగ్రహే ప్రతియోగికా ద్యవ్యవహారాలంబనత్వాప్రసిద్ధ హా
గవాత్ ఘటపటాద్యనితరద్రూపవ్యవహారస్యోపపత్తిః యత్తత్సంబన్ధాద్రూపత్వం గోత్వసాధ్యకాలవిశేషాదిషు ఘటవ్యవహారభాగిత్వం [illegible] సర్వకాలసర్వపురు
షేషు ఘటవ్యవహారవిషయత్వం కాలికద్రవ్యాభావపర్యాప్తిగానం సర్వద్రవ్యాధికాలావచ్ఛిన్నప్రతియోగితాకత్వద్రూపత్వం శక్యరూపత్వం నిత్య అవిద్యమానత్వ అని
౪ తద్రూపాణాం తన్నిత్యత్వం యత్కాల యత్పురుషస్య తాదృశబ్దానం తత్కాల తత్పురుషేషు ఘటవ్యవహారవిషయత్వమేవ తాదృశత్వం తదా తాదృ
శవాచకసత్త్వప్రయోగాన్ఘటితత్వే [illegible] తద్రూపత్వం ఏవం యత్కాల తత్పురుషేషు ఘటవ్యవహారవిషయత్వం లక్ష్యతావచ్ఛేదకీభూతతాదృశ
లక్షణముచ్యతే తత్కాలేషు ఘటవ్యవహారాప్రసిద్ధిః ఉక్తలక్షణస్యాప్యప్రసిద్ధిరితి నాతివ్యాప్తిరితి చేత్ తదంశే [illegible] పర్యాప్తం వహ్ని [illegible] చైత్ర
సతాదృశజ్ఞానద్వయం [illegible] తత్కాల తత్పురుషవ్యవహారవిషయత్వం సత్త్వ [illegible] పూర్వోక్తాతివ్యాప్తి [illegible] వాచ్యం లక్షణే [illegible]
తత్పురుషీయశబ్దజ్ఞానానధికరణలక్షణవృత్తిత్వవిశిష్టవిషయతాపర్యాప్తి విశేష [illegible] సంబన్ధాభావ [illegible] పురుష [illegible]
ధర్మస్య వ [illegible] తత్కాల తత్పురుష [illegible] తాదృశజ్ఞానానధికరణత్వ [illegible] తత్పురుషస్య తాదృశజ్ఞానం నాస్తి
తత్కాలవృత్తి తాదృశజ్ఞానానధికరణత్వం ప్రతి తత్పురుషస్యైవ [illegible] తత్పురుషాసంభిన్న తాదృశజ్ఞానానధికరణవృత్తిత్వవిశిష్టతాదృశవి

శిష్టపర్యాప్తవిషయితాసంబంధావచ్ఛిన్నదృశ్యవిశిష్టప్రతియోగికత్వం యత్కించిద్వ్యాప్తివిరహో దృశ్యవిశిష్టపర్యాప్తేతి ఇతి నద్రూపః అని తద్రూపవత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా

దృశ్యజ్ఞానప్రతియోగిత్వం తద్ద్వారకప్రతియోగితాయాం దృశ్యజ్ఞానాధికరణతావచ్ఛేదకతాయాం దృశ్యవిశిష్టవిషయితాపర్యాప్తిస్తు తాదృశతాదృశప్రతియోగితావచ్ఛేదకతా దృశ్యత్వవ్యవహారా

పత్తిః నయయోః దృశ్యవిశిష్టనిష్ఠయా విశిష్టతాప్రయోజకయోః తత్తద్వ్యక్తిత్వయోః సమానవృత్తిత్వం దృశ్యజ్ఞానాం గృహీతత్వేన తాదృశవిషయతాయా నమఃశిష్యాపత్తిలక్ష

ణాంశవిషయతాకజ్ఞానత్వేన దృశ్యజ్ఞానాధికరణతావచ్ఛేదకతావ్యాప్తిరితి వాచ్యం తత్ప్రకారతానుయోగితయా నిష్ఠాభావప్రతియోగితయా దృశ్యత్వనిష్ఠయా విశిష్ట

జ్ఞానం తద్వృత్తిత్వేన దృశ్యవిశిష్టపర్యాప్తవిషయతా విరహే సర్వత్ర తత్త్వాపత్తిరితి సర్వం సమంజసం అస్మిన్ మతే లక్ష్యణాం సమంజసం తాదృశం

ఉపపత్తినిష్ఠ విశిష్టతావచ్ఛేదకాభావవత్త్వనిష్ఠయా తాదృశప్రతిబంధకతాయాం అతిరిక్తవృత్తితయా దృశ్యనిర్ణయత్వమనుమానే తత్సంబంధావచ్ఛిన్నాభావవత్త్వాదాకం

నత్తత్పదం యత్పర్యాప్తవిషయితా అవ్యాప్తిప్రసంగాత్ తయా దృశ్యవిశిష్టవిషయకనిష్ఠయా విశిష్టయా దృశ్యవిశిష్టవిషయకనిష్ఠయా అప్రతిబంధకతా

విశేషణతాపత్తిరితి విశిష్టత్వేన సంబంధావచ్ఛిన్నాభావవత్త్వనిష్ఠయా ప్రతిబంధకతయా నావ్యాప్తిరితి వాచ్యం పర్యాప్తివిశేషణే విశేష్యభావకసంబంధా

భావవత్త్వనిష్ఠయా ప్రతిబంధకతయాం తదవచ్ఛేదకత్వసంబంధనిష్ఠయా అభావ ఇతి తద్భావప్రసక్తేః తద్వ్యక్తిత్వేన యా దృశ్యవిశిష్టప్రతియోగినా విశిష్టపక్షత్వాత్

పదార్థస్య ఇతి తత్సంబంధవత్సంబంధాభావనాం సంభవప్రసంగాత్ తయా దృశ్యవిశిష్టవిషయతా తత్పక్షవత్త్వం దృశ్యరూపా తథా అనిష్ఠయా తథా

నిష్ఠప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకమితి వివక్షణాత్ తద్రూపః ఇతి తాదృశం ఏవమపి భావ తాదృశాభావ అభావ తాదృశ ఇతి జ్ఞానవిషయః ప్రతిబంధకతయా

॥సాద్రా॥ అభావవద్వృత్తిపర్యాప్తవిషయతావిరహస్య విశిష్టే అభావేన అవ్యాప్తిప్రసంగాత్ విశేషణవృత్తిత్వస్య వ్యావృత్తస్య విశిష్టే అర్థేనాం తర్భావాచ్చ విశిష్టపర్యాప్త ॥ ్ౖరె॥
విషయతాపర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకత్వస్య విశ్రాంతత్వస్య చ లక్షణవిష్టతా దృశవిశిష్టఘటకపర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకత్వేన నిరుక్తవిషయితాయాం ప్రసిద్ధత్వం వంహ్న్యభావవద్వృత్తిఘ
టకపర్యాప్తత్వస్య అభావవద్వృత్తిఘటకపర్యాప్తత్వస్యాచ్ఛిన్నవిషయతాపర్యాప్త్యనవచ్ఛేదకత్వస్య వాదిత్వాదితి వాచ్యం ఏవమపి వంహ్న్యభావవాన్ ధూ
మాభావవాన్ వహ్న్యభావవాన్ పూర్వదృశ్ చ ఇతి జ్ఞానద్వయస్య ధూమవత్తాజ్ఞానప్రతిబంధకతాయాం వంహ్న్యభావవద్వృత్తిదావ్యాప్తిదుర్వారతాపత్తేః యస్యాం దృశ
౯ విశిష్టప్రత్యక్షతానువంతి ప్రతిబంధకతాసత్తేరిక్తవృత్తివిషయతాకత్వం నిరుక్తం వంహ్న్యభావవద్వృత్తిదస్య యాం దృశవిశిష్టపద్రినధతాయాం వ్యాఖ్యాతత్వాత్ తత్
ఏవమనాపత్తిరితి చ పంహ్ద్రియం వహ్నిమాన్ వృత్తిధూమవాన్ దితీయవృత్తిధూమవంశ్చ పక్షధరాప్రసిద్ధిః ఘటిత్వమహానసవృత్తిధూమవాన్ పాణితలేన్ద్రియం దౌ
మహానసం వహ్న్యభావవద్వృత్తినిశ్చయశూన్యః కారుద్రియం పర్వతప్రతిత్రః వహ్నానసవృత్తిధూమవంశ్చ యాం దృశవిశిష్టపద్రినధతాయాం వ్యాఖ్యాతాపత్తేః న చ తదాత్వస్యద్రి
పక్షయిష్ఠా పర్వతవృత్తిధూమవస్య సర్వాద్రియాం పశ్యతాయాం తద్దుష్టేతి విశేషస్య క్షత్రిలితి వాచ్యం పర్వతత్వమాత్రఘటితహేతునాప్రసిద్ధితయ విశేషతాయాం విశిష్టాంతరోఘ
టితత్వాయాం విశిష్టసాధనగ్రహనిరూపితవిశేషణవిశిష్టప్రతిబంధకతాఘటితవిశిష్టసాధనగ్రహనిరూపితవిశేషణవిశిష్టప్రతిబంధకతాఘటిత
లక్షణతాత్పర్యవ్యవహారస్య నిర్ణయఘటితతాత్పర్యనిలపదఘటితస్య వాస్తవనిలఘటాకసాహిత్యమందబినరకాశిద్రయోరప్యమాం సాంన్యాసస్య తతయాం
వ్యాప్తిజ్ఞానప్రతిబంధకతాఘటితవ్యవహారస్యతాదృశజ్ఞానద్వయకాల ఏవ విశిష్టబ్రానతజ్ఞానసకాలే ఇష్టాపత్తేరయం గాల్చ్యతబ్ధానద్రిశిష్టావనవచ్ఛిన్నప్రతిబం

ధకతావచ్ఛేదకీభూతస్వనిరూపితవిషయతావంతః పంతి విషయతాసమానాధికరణభిన్నంతరాదృశవిశిష్టస్యవిశేషణాద్రూపాత్ ఇతి వాచ్యం స్వసామానాధికరణ్యాభావ
వదవృత్తిత్వం విషయకజ్ఞానంతద్యోగ్యతాధూమవత్త్వాభావవద్యోగ్యతావృత్తిత్వం తిజ్ఞానద్వయసాధారణ్యప్రతిబంధకతయా వితస్తినాక
తర్కశబ్దీయతత్తయా దృశవిశేషణాక్రాంతవహ్నిసాధ్యకదృశవిశిష్టపదేన ధర్మంశక్తితయా తద్విషయకజ్ఞానస్య కాల అవాప్త్యాపత్తేః
ప్రతిబంధకత్వం సమానసనిరూపితవృత్తిత్వేన తత్త్వాభావవత్త్వాదితత్త్వసమానసనిరూపితవృత్తిత్వం తత్త్వాదితత్త్వసమానసనిరూపితవృత్తిత్వ వృత్తి-
ధూమవత్త్వపక్షధర్మతాసిద్ధ్యయుక్తితత్సమానసవృత్తిధూమరూపవహ్నిభావే పర్వతోయం వహ్నిమాన్ వహ్నిత్వంధ్రువదకా తత్సాధ్యవదితత్త్వప్రాదవృత్తిధూ
మ ఇత్యాకారకవ్యాప్తిజ్ఞానప్రతిబంధకతాశ్రయఘటకతత్సమానాధికరణసంస్కారభావవానితిజ్ఞానసవిషయంజ్ఞానప్రతిబంధకాప్రసిద్ధ్యాపత్తేశ్చ సంస్కారభావవత్త్వదకా
పవహ్నిభావప్రత్యక్షదృశ్యజ్ఞానద్వయసమానకాల అతివ్యాప్తిదర్శనాకారతాదితిప్రసంగః దృశ్యదృశవిషయవిశిష్టనిరూపితవిషయతాసమానం
ప్రకృతానుమితిత్వావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితదృశ్యదృశరూపావచ్ఛిన్ననిష్ఠయావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకతాదృశనిష్ఠ
యవిశిష్టతాదృశవిశిష్టవిషయకతాదృశజ్ఞానవృత్తిత్వవిశిష్టతాదృశవిశిష్టపరాప్తవిషయతా విరహావచ్ఛేదతి దృశవిశిష్టవిషయ
తాసమానసంభవాత్ ఇత్యవచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకతాదృశవిశిష్టత్వమితి వక్తవ్యం సర్వసంబంధసంస్కారభావవాన్

గ॥ సా॥ ప్రా॥ సంసర్గాభావత్వానితి నిర్ణయత్వ విశిష్టత్వేన సంసర్గాభావవద్ధర్మినిర్ణయత్వేన స్వాప్రతిబంధకతాయాం కల్పిత ప్రయోజనాభావేన ఇదం విశేషణం నై
సంసర్గాభావప్రకారకనిర్ణయత్వవ్యాప్త స్వప్రతిబంధకతాసాధ్యవత్తాజ్ఞానతావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితతాదృశజ్ఞానవైశిష్ట్యావచ్ఛిన్నప్రతిబం
ధకతామాదాయ సంసర్గాభావవద్ధర్మ్యవచ్ఛేద్య యాదృశవిశిష్టత్వాం సంసర్గాభావవ్యాప్త్యాదికం తత్రేత్యుక్తం తు తత్ఫలాభావేనానేదమితి తత్పరావృత్తవిషయ
తా విరహ సత్తాదృశసాధ్యవత్తాజ్ఞానతావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయతాసాధ్యనవచ్ఛిన్నత్వస్య బాధకా
సత్వాల్లక్షణసమన్వయః యత్ర ధూమవత్సాధ్యవత్తాజ్ఞానతావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతాశాలివ్యక్తిజ్ఞానత్వం తమాదాయ సం
సర్గాభావవద్ధర్మ్యపి యాదృశవిశిష్టత్వేన సంబంధేన తత్ర తాదృశజ్ఞానం విరుద్ధవాదిపక్షీయత్వం చిత్రశత్వేనావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతానిరూపితప్రతిబంధక
తా నాస్తీతి విశేషణం విశేషణదళప్రయోజనకత్వం తాదృశసాధ్యవత్తాజ్ఞానతావచ్ఛిన్ననిరూపితప్రతిబంధకతామాదాయ సమాధేర్లక్షణసమ
న్వయసంగతిః ఏవం తత్ప్రయోజ్యప్రతిబధ్యతావచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితజ్ఞానవైశిష్ట్యావచ్ఛిన్నప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకవిషయతా
క విశిష్టానుపాదానంతు తత్పరావృత్తవిషయతా విరహ సత్వం తాదృశధర్మావచ్ఛిన్నప్రతిబధ్యతానిరూపితప్రతిబంధకతామాదాయ విశేషణదళం
ప్రయోజనమిత్యన్యత్ర విస్తరః తాదృశజ్ఞానత్వస్య సత్వావలక్షణసంగతిః తాదృశజ్ఞానత్వస్య జ్ఞానత్వ ప్రాప్తప్రయోజకత్వస్య తద్యోగ్యసాధ్య

ప్రసిద్ధ్యుదయఘటితసాధనవృత్తిధూమవత్పర్వతవహ్నిబాధసాధనాప్రసిద్ధిరూపపర్వతవహ్నిబాధప్రసిద్ధేర్నాతివ్యాప్తిః వ్యాప్తిజ్ఞానతావచ్ఛిన్ననిరూ
పితప్రతిబంధకతాగ్రహనైత్రేషాం తాదృశతాదృశవిశిష్టప్రసిద్ధ్యభావాదియం తదీయాంతర్భావవిషయతావిరహసత్త్వేఽపి ఉపాధ్యనుగ్రహాదిప్రతి
బంధకతావచ్ఛేదకలక్షణసంగతిస్సృష్టైవేతి వ్యాఖ్యానవదవృత్తిత్వమితి రూపత్వనిత్యత్రైవ వ్యాప్తివారణాయ స్వనిరూపితవిషయతాశా
లినిష్ఠయాం వ్యాప్యపక్షస్య విషయత్వస్వరూపవృత్తిప్రతిబంధకతాకయా తాదృశయా తాదృశవిశిష్టం తత్త్వదవచ్ఛిన్నత్వసంప్రత్యయం దళప్రవిష్టతాతాదృశ
విశిష్టేన విశేష్యతావత్ప్రతిబంధకతాచర్చా న వ్యతిరేకైర్విచ్ఛిన్నత్రేణ నసాధనాప్రసిద్ధ్యుదయఘటితసాధనవృత్తిధూమవత్త్వాదిత్యాదిః తేషాం నామవత్త్వాదిదోషా న
తంత్రైవానుపపత్తేస్తేషాం నామయ ఇతి జ్ఞానద్వయకాలేఽసద్భావత్త్వజ్ఞానప్రతిబంధకతాకయా దాయకత్వేషాం నామవత్త్వపర్వత ప్రదేశంతర్వాన్
చాలాదితత్వాదావప్రసక్తాదర్శనాత్ నకేవలమత్రవిషయకజ్ఞానాదితత్వాదాయత్వమత్వసదా ఏవంత్వతస్వానుచిత్యాభావానాత్వత్వ
నాంతర్భావాదిజ్ఞానద్వయకాలేఽవతత్వత్వాజ్ఞానప్రతిబంధకతాకయా దాయకత్వత్వాస్వరూపదాలక్షణసంగతావలతంత్రేణాలక్ష్యత్వావనుమత
ఏవంవత్వాభావశబ్దప్రకరణసాధనవృత్తిధూమవదిత్యత్రేషాం విద్యాపాదవర్ణనాత్ తత్రాత్రోపసంహితత్వాపతప్రయోగాభిధానవిషయత్వాసంబంధేషు
తులలత్వాత్ప్రతిబంధకత్వం స్వాభావవ్యాప్తిప్రసర్వవిధర్మనిర్ధాయాప్రతిబంధకస్వరూపవిషయాణాం స్వాభావ్యస్వావాప్యప్రవృత్తిజ్ఞానవిషయ

సాధ్యాభావ॥ ప్రతిబంధకజ్ఞానవిషయతావచ్ఛేదకప్రతియోగితావచ్ఛేదకతానాం సత్ప్రతిపక్షత్వే తత్ర ధర్మవత్తాదిజ్ఞానే వ్యాప్యత్వాదీనాం సంసర్గతావచ్ఛేదకసాధ్యా
భావవ్యాప్యవత్తాజ్ఞానవిషయత్వే ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వస్య తత్ప్రకృతప్రతియోగితాఘటితానాం తాదృశజ్ఞానవిషయవిశిష్టానాం అసాధారణ్యప్రతియోగిత్వం
[illegible] నయప్రతిబంధకతాగ్రాహవిషయతావిశిష్టానాం అసిద్ధత్వేన వ్యతిరేకియత్ప్రతియోగితావచ్ఛేదకః తద్వ్యాప్యవ్యతిరేకిత్వే వ్యతిరేకిబాధవ్యాప్యత్వస్య సత్ప్రతిప
క్షత్వేఽపి బాధస్య తు నానితరేతరాశ్రయ బాధవిరోధాసిద్ధయస్తు నిత్యాః క్రమిత్యస్తు నిత్యస్య యథా కథంచిత్ సర్వత్ర సత్ప్రతిపక్షస్యాసాధారణ్యమని త్యదోష
౭ త్వం ప్రతియోగితావ్యాప్యస్యాసాధారణ్యవ్యాప్తి ప్రతియోగితావత్త్వ సత్ప్రతిపక్షప్రతిబంధకతానిరూపకతాదిత్యత్ర ప్రతియోగితావ్యాప్యస్యాసాధారణ్యం నానాదోషత్వం
ప్రతియోగితావత్త్వరూపవిశిష్టసత్ప్రసిద్ధావపి ప్రతియోగితావ్యాప్యస్యాసాధారణ్యవ్యాపకతారూపవిశిష్టాంతరఘటితత్వేన తస్య విశిష్టవ్యాప్యత్వే గతం స్యాదితి తత్ప్రతిబంధక
తన్నిరూపకతారూపతాదిత్యత్ర సత్ప్రతిపక్షత్వే ఘటితాసాధారణ్యసంయుక్తేనిష్టాంతరదోషఘటితానాం సాధారణ్యాదిపదార్థానాం అనిత్యత్వదోషనిర్ధారణం లక్షణత్వ
స్యాపి గ్రాహకతావిశేషితానాం అనిత్యత్వసాధారణ్యవ్యాప్యత్వాదనుపపత్తేః సత్ప్రతిపక్షత్వే సంయోగాదౌ తథాచ సత్ప్రతిపక్షతాసంభవాత్ ప్ర
తియోగితాదోషవిశేషఘటితత్వమాత్రసాధారణ్యవ్యాప్యత్వస్య బాధవ్యాప్యత్వే తన్నిరూపకవృత్తిత్వత్వస్య తద్వ్యాప్యసత్ప్రతిపక్షస్యాపి తదోష
తాత్పర్యాద్విరోధాత్॥ సత్ప్రతిపక్షస్య తత్ర దోషాసాధారణ్యాదిపదార్థస్య సాధారణ్యాదిసత్ప్రతిపక్షయోరసాధారణ్యాదౌ

అనితరూపత్వాన్నప్రకారకవిషయతాన్నపపత్తేః ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకఘటితత్వాత్ తాదృశప్రవృత్తౌ ప్రతిబంధకప్రతిబంధకతయోః ప్రతిబంధకత్వప్రయోజకత్వానాం వైశిష్ట్యే
తత్సంబంధవిశిష్టం తత్ఘటితత్వేన లక్షణతావచ్ఛేదకసంసర్గాభావకవ్యాప్తివ్యధికరణతాదాత్మ్యసంసర్గాభావకతాదాత్మ్యాదిరూపవిశిష్టం తత్ఘటితత్వావచ్ఛేదనాతిరిక్త
త్వేః స్వయంవ్యాపకసాధ్యాభావనిరూపితవ్యాప్యత్వే స్వప్రయుక్తత్వప్రసంగాత్ తద్విషయగోచరత్వాత్ వ్యాప్తేర్లక్షణతావచ్ఛేదకత్వానుపపత్తిరిత్యాశంక్యాహ
పత్త్యేః వ్యధికరణస్యాత్ తాదృశవ్యాప్తిలక్షణత్వేన లక్షణతాఽవచ్ఛేదకత్వే అవ్యాప్తిలక్షణతాఽసంభవః ప్రతిపత్త్యనిరుక్తావచ్ఛిన్నస్వరూపప్రతి — అత్ర వ్యాప్త్యనుపపత్తిర్వ్యాప్తేః
ద్వేషః తన్నిరూపకత్వ ఘటకత్వాదిలక్షణతావచ్ఛేదకసంసర్గాభావకసాధ్యవద్భేదాభావసాధ్యసామానాధికరణ్యోర్వ్యాప్త్యభావసాధ్యసంసర్గాభావవదభావసాధ్యసంసర్గాభావ ఇతి సాధ్యసంబంధవిశిష్టత్వ
బంధేన ప్రతిబంధకతాయాం సంసర్గాభావవదవచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నవిషయతానిరూపితాయాః అభావవదవచ్ఛేదకతావచ్ఛిన్నవిషయతానిరూపితతాదృశప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వాయా
సంసర్గాభావవదవచ్ఛేదకసంబంధప్రయోజకత్వాయా దృశప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వస్య సాధ్యత్వాభావస్యాప్యవ్యాప్తిరితి చేన్న — ప్రకృతానుమితౌ తాదృశావచ్ఛేదకత్వాయా ప్రత్యయాసత్తిరవచ్ఛిన్న
ప్రతిబంధకతానిరూపితప్రతిబంధకత్వం యాదృశరూపావచ్ఛిన్నవిషయతానిరూపితప్రకారతావిషయతాశూన్యప్రతీతివిషయత్వం తయా దృశవిశిష్టవిషయత్వాత్
ప యంవచ్ఛిన్నం తాదృశరూపావచ్ఛిన్నవిషయవిశిష్టతాదృశవిశిష్టవిషయత్వజ్ఞానానధికరణజ్ఞానవృత్తిత్వవిశిష్టతావదితరత్వానియతావచ్ఛిన్నతావచ్ఛిన్
న్నవిషయతాయాః తత్ప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వేన సంసర్గాభావవదవచ్ఛేదకత్వాదృశానవచ్ఛేదకవిషయతాశూన్యప్రతీతివిషయతావాధానాదవచ్ఛేదకత్వ

గా|సా|క్షే॥ యథా ద్రవ్యవిశిష్టప్రతిసద్ధత్వేన శబ్దత్వేన అవచ్ఛిన్నాభావ్యత్వేన సంసర్గాభావప్రతియోగితావచ్ఛేదకసంబంధావచ్ఛిన్నాయాం విశిష్టబుద్ధౌ ద్రవ్యవిశిష్టబుద్ధిత్వావచ్ఛిన్న ॥౫౦ శ్రీ॥
విశేష్యతాకసంస్థానప్రకారకబుద్ధిత్వావచ్ఛిన్నం ప్రతి తా ద్రవ్యవిశిష్టబుద్ధిత్వావచ్ఛిన్నవిశేష్యతాకత్వప్రకారనిష్ఠయా సంబంధేన తా ద్రవ్యనిర్ణయత్వేన తత్ర
విశిష్టబుద్ధి ప్రత్యక్షత్వేన ప్రతిబంధకతా ద్రవ్యప్రత్యక్షనిర్ణయత్వేన ప్రతిబంధకతయా తత్ర తత్ర వ్యాప్తిస్తత్ర సంసర్గాభావసామాన్యవిశేషాత్ తత్ర
బంధకతా ఘటవిశిష్టం తత్తద్భావత్వేన విశిష్టం తత్ర ఘటత్వేన సామాన్యాదితి తద్భిన్నత్వేన సంస్థానసామాన్యాదితి తత్ర విశేష్యతాసంస్థాన
కబుద్ధిం ప్రతిసంసర్గాభావసామాన్యత్వేన నిర్ణయత్వేన ప్రతిబంధకతయా తద్విషయత్వం తత్సంసర్గాభావసామాన్యవిశేషణయత్వేన ఘటప్రయోజనత్వ
లక్షణం తత్ప్రతిబంధకతా తద్విశేషవిశిష్టత్వయా యథా ద్రవ్యే యథా ద్రవ్యవిశిష్టజ్ఞానం ప్రతిబంధకం ద్రవ్యత్వేన ద్రవ్యసంసర్గజ్ఞానం యథా తత్త్వ
సత్వత్వేన తత్ప్రయోజనత్వ ఘటత్వేన విశేషవిషయత్వం ఘటత్వసంసర్గాభావాదిబాధాదౌ తత్త్వం ఘటత్వేన విశేషసంసర్గాభావ నిరాకరణ
ప్రతిపక్షతా అవ్యాప్తిః తత్త్వప్రయోజనత్వేన తా ద్రవ్యత్వసామాన్యప్రతిబంధకతా నిరూపితప్రతిబంధకతాశ్రయస్య తజ్జ్ఞానవిషయ విశిష్టవిషయజ్ఞాన
తా ద్రవ్యత్వం బిజ్ఞానాభావత్వే యథా జ్ఞానత్వేన అనధికరణతాసంసర్గ విశిష్టతా వ్యాప్యవిషయ జ్ఞానతత్సంసర్గప్రకారత్వే యథా జ్ఞానసామాన్యాభావే నిరూపితా
ద్రవ్యప్రకృతిత్వావిశిష్టవిషయత్వే తా ద్రవ్యప్రతిపక్షాదివిషయతా ఉద్దేశ్యత్వేన తత్త్వావ్యాప్తిఃవిషయతా విశేషణవిశిష్టబుద్ధిత్వేన తద్బుద్ధిత్వ అవ్యాప్తిః

ప్రత్రేః చ వారకతాదితద్భిన్నతా వృత్తిత్వ గా సప్రకారకతా తత్ప్రకారకతా నిరూపిత ప్రత్యవచ్ఛిన్నతా వృత్తి నిష్ఠవిశిష్టతా వృత్తివిశిష్ట విషయకజ్ఞానాభావ త్వత

గా వృత్తిత్వా విశిష్టతా వృత్తివిశిష్ట పరావృత్త విషయతా వృత్తి యత్వ సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాక త్పురుషాభావ త్వస్య ప్రకారతా సంబంధేన తత్వాత్ వితత్త్వ

వితత్పురుషాభావ ద్విప్రకారక సంసర్గావచ్ఛిన్న పురుషాంతరాభావ ప్రతియోగితాక వృత్తి యత్వాభావత్వ తాత్పర్యావచ్ఛిన్న వృత్తి సంబంధ ప్రకారతా వచ్ఛిన్న వితత్పురుషాభా

వసత్వ తాత్పర్య వృత్తి విశిష్ట ప్రకారతా సత్త్వ ప్రకారతా యద్విశిష్టం తత్ ద్విశిష్టజ్ఞానం సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాక తత్పురుషాభావ ప్రకారక త్వస్య తత్త్వ

జ్ఞాన వృత్తి యత్వ సప్రకారక ప్రత్యక్ష ప్రతి సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రతియోగితాక తత్పురుషాభావ సత్త్వస్య తాత్పర్య సహకార ప్రతిబంధకం

పదం త్వాత్ పరత్వ సంబంధావచ్ఛిన్న ప్రకారతా త్వ ప్రత్యక్షగ్రాహక వృత్తి తత్సంబంధ సంసర్గ ప్రకారతా భాసమానత్వ ప్రకారతా ఇతి నవ్యాః ప్రకారతా

త్వ విశిష్ట త్వవచ్ఛిన్న భావాభావ ప్రతియోగి వ్యాప్తి వారణాయ విశిష్టాంతరాపు త్రితత్వం ప్రయం తద్విశిష్ట వృత్తి విశిష్ట విషయక ప్రతీతి విష యత్వ విశిష్ట విష

యతా సంవాన వచ్ఛిన్న త్వం విశిష్ట విశిష్టప్రతిబంధకతా యాం ఇతి పరవాసిత ప్రత్యక్ష గా వత్వ ప్రకారక సప్రకార వత్వ ప్రకారకం

పార్వతం నిషిద్ధ ప్రతి త్రసాధ్య వ్యాప్తిః అహం ధార్యం విషయక నిష్ఠయ నిష్ఠప్రతిబంధకతా యాః ప్రత్యక్ష తత్పుణ్ణాది విషయ తాసామానాధి

కరణ్యాసంబంధేన సంగ్రహః బాధక తాసహకారం విధానాం ప్రతిబంధకతా ప్రతి లక్షణత్వం లక్షణ సమన్వయ విశేషతా బాధకనిష్ఠయ

సా॥ ప్రో॥ త్రవన్ప్రతిబంధకతాసంసర్గే తస్యోల్లిఖిత్వా తద్వ్యాకారాభావను గగనాభావవత్తాత్ప్రత్యక్షే గగనవాని తత్ర గగనాభావవత్త్వప్రత్యక్షే బాధః తస్యాభా ॥సం ద్రు॥
భావవాన్ గగనాభావవాన్ ఘటశ్చాభావవానితి జ్ఞానద్వయం తద్విశిష్టప్రతిబంధకతావచ్ఛేదకత్వాత్ బాధనిర్ణయత్వేన సర్వత్ర ప్రతిబంధకతా
త్రైవకల్పితత్వాత్ తత్స్థానే తాదృశబాధనిశ్చయనిష్ఠప్రతిబంధకతాదృశ్యయం సంవిశిష్టాంతరోభయా తద్బాధఘటవిశిష్టవిషయతా సమవాయావచ్ఛిన్న
తయా తాదృశబాధావాప్తిరితి భిన్నయం తత్ప్రత్యక్షజ్ఞానద్వయం ఘటత్వస్య సమవాయసంబంధేన అభావవత్తాజ్ఞానఘటితత్వావచ్ఛిన్నఘటత్వావచ్ఛిం
న్నస్యావచ్ఛిన్నత్వవిశిష్టసంసర్గకగగనబుద్ధిం ప్రతిబంధకత్వం భావకత్వవిశిష్టఘటత్వావచ్ఛిన్నగగనవిషయత్వావచ్ఛిన్నఘటత్వావచ్ఛిన్నగగనవిషయతా
తత్ర విశిష్టఘటత్వావచ్ఛిన్నత్వసంబంధసంసర్గప్రకారతాభావవాత్ ఘటత్వావచ్ఛిన్నత్వం అభావనిర్ణయఘటితప్రతిబంధకతాదృశప్రతిబంధకతా
స్తోమ్కృత్వనిర్ణయం తత్ర విశిష్టఘటత్వావచ్ఛిన్నత్వసంబంధాభావాత్ తదవచ్ఛిన్నఘటత్వావచ్ఛిన్నత్వసంబంధాభావాత్ గగనాభావవాన్ ఘటాభావవాన్
గగనాభావవద్భావవత్తాత్ ఘటశ్చాభావవానితి నిర్ణయద్వయం